

УКРАЇНЦІ В ГВИЛІНГ ЖЕРТВАМИ
ПОВЕНІ

ГВИЛІНГ (Вест Верджинія). — Нашу околицю навістила дня 18-го цього місяця велика повінь. Місто залаяла води ріки Огайф. Вода піднеслася 20 стіп понад звичайний стан і плила зі швидкістю 40 миль на годину.

Сотки людей потратили доми. 17 людей є втоплених.

Найбільше потерпіли українці, що живуть усі на полудневій і східній частині міста. Ми стратили все, що мали, всі прилади до життя, хатну обстанову, одіння. Кождий утівав з родиною в тому, що мав на собі, щоб тільки врятувати життя.

Потерпіли й наші організації. Відділ У. Н. Союзу ч. 56. стратив братську шафу, ленти й прапори. Братські книжки, печатки й друки зложені в залізній касі, в секретаря. Українська церква, мальована п. Захарчуком, теж знищена водою.

Води вже уступають, лишаячи за собою кілька стіп глибоке болото. Хліб доставляють з інших місцевостей. Фабрики понижені. Нема топліва. Води не вільно вживати. Починають ширитись пошести.

Зближається Великдень, а українські діти босі й голі. — Михайло Дуткевич, секр. 56: від. У. Н. С. КОНГРЕС ПОЧИНАЄ ДУМАТИ ПРО „КОНТРОЛЮ“ ПОВЕНІ.

ВАШИНГТОН. — У конгресі починають уже думати про те, як набудуче не допустити до нових повеней, та не дати повеням зробити стільки шкоди.

Сенатор Дейвис вніс у конгресі законопроект, що дає урядові право видати 50 мільонів доларів на відбудову домів і їх обстанов, знищених повінню. Законопроект сенатора Овертона уповажняє уряд видати 252 мільони доларів у полудневій частині долини ріки Місісіпі. Сенатор Робінсон домагається, щоб уряд не думав тепер про будучність, але брався до ратування жертв теперішньої повені.

Сенатор Норіс вернувся до плянів про будучину й доказував, що уряд може виставити в різних околицях греблі, що матимуть силу вдержати повінь.

КОПОТОВА БУРЯ ЛЕТИТЬ НА СХІД.

ЕНИД (Оклагома). — Копотова буря завершилася з вітром і летить тепер на схід. У північній частині Канзасу впав сніг і здержав поступ копоту на полудне. В Арізоні настали морози, що шкодять яблуням, бросквіням і грушам.

Великі копотові хмари навістили стейт Вашингтон. У місті Вала Вала мешканці позасвічували в домах світла в саме полудне. Світається теж світла цілий день у містах Ламар та Спрінгфілд, у стейті Колорадо. Через копотові хмари треба було перервати повітряну комунікацію.

ВЕЛИКА ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА.

МЕКСИКО. — Яким 40 миль швидкістю розбився пасажирський літак, що летів до столиці Гватемали.

Підчас катастрофи згинули 14 осіб. Між ними було 10 європейців. Між іншими згинув князь Шамбург-Ліппе та його жінка, німецький барон фон Штібер, маляр фон Рогенці та австрієць Адольф Іглер.

Князь Шамбург-Ліппе правив свого часу в німецькій князівстві того імені, котре перестало існувати підчас революції в 1918-тім році, зілявши з німецькою республікою.

ДОВКОЛА СПРАВ ГАВПТМАНА.

НЮ ЙОРК. — Губернатор стейту Нью Джерзі, Гаролд Гофмен, приїхав до колишнього мешканця Бруна Гавптмана в ньюйорській дільниці Бронкс, оглядав його 5 годин, а вернувшись додому, видав публичну заяву, що, мовляв, він сумнівається, чи драбину, по котрій викрадено дитину Ліндберга, зроблено з дошок у домі Гавптмана.

Ця заява викликала сильне обурення державного прокуратора.

КАТОЛИКИ ЗА ДОПОМОГУ МУРИНАМ.

НЮ ЙОРК. — Католицький клуб „Нотр Дем Стоді Клоб“ видав на своїх зборах публичний заклик до всіх католицьких організацій у краю помагати муринам Америки добитися суспільної справедливості.

ЗВІДКИ ВЗЯВСЯ ПЕРСТЕНЬ У СЕРЦІ ДИТИНИ?

ШКАГО. — Цілий медичний світ зацікавлений донесенням одного лондонського кореспондента до журналу „Американського Медичного Союзу“, що в серці одної померлої дитини знайдено перстень. Дитина вродилася нормально під кожним оглядом, але померла до кількох годин по вродженню без ніякої видимої причини. Автопсія тіла принесла сензаційне відкриття.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ПРОГОЛОШУЄ
ТИЖДЕНЬ МУЗИКИ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія проголосив, що наступного понеділка в місті почнеться „тиждень музичних свят“, присвячений американській музиці.

БРАЗИЛІЙСЬКІ ПРОДУКТИ
ДЛЯ ІТАЛІЇ.

З Порто Алегре доносять, що останніми часами вислано з ріогранденських портів до Італії 3,100 мішків фасолі і 5,800 мішків сочевиці. Продукти ці призначені для італійської армії.

Коли взяти під увагу, що це перший транспорт хліборобських продуктів, та що їх експорт буде продовжатись, то можна бути приготуванним на підвищу цін бразилійської фасолі. Кольоністи повинні зробити тепер добрий інтерес.

КУПУЮТЬ НАДВИШКУ ПРОДУКТІВ КАВИ.

Бразилія призначає що року певну кількість кави на знищення. Національний Департамент Кави доносить, що буде знищено біжучого року в Бразилії 4 мільони мішків кави. Названа інституція закупає таку кількість від плантаторів по різних цінах, залежно від її якості, а заплатить дуже поважну суму, бо аж 238,000 контів.

ГАРНИЙ ПОЧИН.

Дирекція поліції в Буенос Айрес подала до прилюдного відома розпорядження, видане до цукорен, шинків, каварень, чаєвих салюнів. Розпорядження забороняє розпоряджати алкогольні напитки паннам і неповнолітнім до 18 років, хочби вони були в товаристві старших. За переступлення цього розпорядження директори тих заведень будуть карані гривною 50—100 пезів, або 15—30 днів арешту.

ЧЕРЕЗ НЕЩАСНУ ГОРІЛКУ.

Арсеній Краснов і його син Іван, росіяни, що мешкають у Віллія Пруденте (Бразилія) мали традиційний звичай запиватися. Коли випилися, зчинили в домі таку бучу й галабурду, що жінка втікала до сусідів і там перебувала, поки двома подвижниками горілка не вишуміла з голови. Тоді оба поведилися пристойно і чесно. Одного разу тато і син попилились і зчинили бучу з криками й біжкою. Жінка втекла; все точно відбулося, як приписував звичай. Тільки цього разу син Іван, вхопив молот (батько був муляр) і розпанахав голову батька. Батько помер, а син утік. Жінка довго не знала, що сталося, аж після довшого часу, позушту стогін, прибігла і знайшла чоловіка неживого. Поліція шукає душогуба.

ЯК ОБМАНЦІ „ГРАЛИ НА ЛЬОТЕРІ“.

В Варшаві почався сензаційний процес проти 13 льотерійних обманців. Усі вони разом були знамениті зорганізовані. Деякі з них дижурували підчас тягнень державної льотерії, а їх спільники своєчасно повідомляли про виграни, купували відповідні лосьи в колектурах. Обманці здобули своїми махінаціями чотири великі виграни. До свого гурта хотіли обманці втягнути одну сирітку, що брала участь у лосьуванні. Йшло їм про те, щоб сирітка підчас тягнення витягнула чепіло не з кола, але з кишені свого фартушка. Обманців зловили в хвилині, як два з них купували дві чвертки лосьу, на яких упала виграна 100,000 зл.

ЗІЗД СОВЕТСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

В Мінську відбулися наради союзу советських письменників, що торкалися різних проблем советської літератури. Рішено м. ін. скликати з початком 1937 р. всесоюзну конференцію советських поетів і видати в 20-ліття жовтневої революції тритомовий збірник поезії народів, що входять у склад советського союзу.

СТРУІЛА І ЗБОЖЕВОДЛА.

В Мінас (Бразилія) кухарка в домі нотаря Болівара, що опікувалася його донечкою Марією Рітою, через помилку замість соли всипала до їжі жоручої соди. Донечка серед великих болів сконала у шпиталі. Служниця, коли її поліція взяла на допит, збожеволоділа.

РУМУНІЯ ВИСЕЛЮЄ ФАБРИЧНИХ РОБІТНИКІВ-ЧУЖИНЦІВ.

Румунський уряд ухвалив розпорядок, на основі якого впродовж двох літ будуть звільнені всі робітники-чужинці, що працюють у румунських фабриках, а на їх місце приймуть безробітних румунів.

ЗГОРІЛО 35 ОСІБ.

У Вальпарайсо (Чілі) згоріли будинки фільмового товариства „Ядро Хілена“. Жертоварище пожежі впало 35 осіб, що погинули у вогні. Крім того кількадесят осіб полеклися. Шкоду обчислюють на 3 мільони пезос.

19 ЛІТ НОСИВ КУЛЮ В КАРКУ.

19 літ носив кулю в своєму карку Іван Іваницький в Тронто і не знав про це, хоч догадався скоро, де і коли вона йому там дісталася, скоро лише її знайдено. А знайшов її навіть не лікар, а звичайний голяр-барбер. Іваницький, якому тепер 38 літ, зайшов недавно до голяря. Цей підчас своєї роботи зайнявся голити Іваницького. Задав йому натискати і почув, що там є щось тверде, як камінь, або кусень заліза. Задав Іваницький розмову про це і довідався, що в 1917 р. він був ранений як австрійський вояк на італійському фронті. Коло нього була тріска кулі і придогмислила його. Отямився в шпиталі і чув біль у карку, але приписував це потовченню і тому не позоволив лікарям, щоб різали йому карк. З часом біль уступив, його випущено з шпиталю і вислано на фронт. А там попав у полон і перебував в Італії 2 роки, поки дістався до дому, до села в повіті Ліско в Галичині. Там ще ховався по лісах довгий час, щоб не взяли його поляки до військової служби.

В 1925 році приїхав до Канади і спинався в Торонто, де робить привагдні роботи. По розмові з голярем Іваницький зайшов зі своєю гулю до д-ра М. Бурія. Цей оглянув гулю і переконався, що там справді є куля. Іваницький казав її вибрати і д-р Буряк добув кулю, на свою фартушка. Обманців віть не кладуни Іваницького на діжку і вживаючи тільки льокального анестетика. На наступного дня Іваницький шукав уже роботи.

БРАЗИЛІЙСЬКІ ЖІНКИ — ДИПЛОМАТКАМИ.

Недавно іменовано в Ріо де Жанейро дві жінки консулями. Одна з них була вже довгий час на службі міністерства закордонних справ, входила в склад бразилійської делегації на роззбірну конференцію в Женеві та кілька літ працювала в женеверському бразилійському консулаті.

Отже емансипація бразилійського жіноцтва поступає вперед.

СТАХАНІВСЬКЕ ПЛЕКАННЯ ХУДОБИ.

В Москві відбулася конференція в справі „стаханівського плекання худоби“. У звіті з конференції „Правда“ стверджує, що без огляду на переважні осяги деяких т. зв. передових колхозів загальний стан плекання худоби в СССР не вдовляє уряду й партію. Найгірше представляється справа з плеканням коней та овець. Советське село відчуває недостачу ветеринарів. Убий худоби відбувається в більших розмірах, ніж на це дозволяє советський закон, і часто вбивають худобу расову. Сталін заявив, що вбивання расової худоби буде вважатися злочинним.

ТЕНК НА УСЛУГАХ НАУКИ.

Незабаром має виїхати до Бразилії експедиція швейцарських учених, що має за цілю прослідити дикі та незнані ще діє бразилійські околиці. Експедиція матиме з собою тенк, яким переїжджатиме через бразилійські джунглі. Цей тенк тепер щойно будуть у Боржен, у Швайцарії. У вежі тенку буде вміщений кіноапарат, фільмний апарат. Тенк буде відповідно збудований, щоб міг їздити до важких бразилійських лісових теренах. Члени експедиції матимуть у цім тенку знамените схоронище перед нападом диких звірат.

КРАДІЖ ОБРАЗІВ.

З вистави образів, улаженої в музеї Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вкрадено чотири образи Ол. Новаківського, що представляли загальну вартість 2,500 зл. Крім того пропав архітектонічний модель церкви св. Петра і Павла.

ВКРАЛИ ПОДОВИНУ МОСТА.

В Желязовій Волі під Сохачовом (Польща) сталася неабияка сензація. Впродовж одної ночі злодії розібрали залізничний дерев'яний міст і більшу половину матеріалу вивезли. Поліція знайшла частину цього матеріалу у селянина Станіслава Оземблевського, якого й арештувала.

ВБИВСТВО.

В Тенятиськах, біля Любичі Королівської (Равщина), невідомий справник застрелив 30-літнього селянина Миколу Панову в хвилині, коли він був у кооперативі. Було це коло 9. год. вечора. Панова стояв коло вікна. Вбивник цільним стрілом з кріса відобрав його життя. Догадуються, що причиною вбивства були особисті поразунки.

КАРА СМЕРТІ.

В Москві засудили чималими на смерть міжнародного злодія, следа від розбивання кас. Петріна, що його арештували в Москві в грудні м. р.

ПОЛЯКИ МІЖ СОБОЮ ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ

ЛЬВІВ. — В польській пресі появляється щораз більше голосів у справі замирення українців з поляками. Зайвим додавати, що більша частина тих голосів, зраджує цілковитий аналіфетизм в українських справах. І то такі, що вже знайшлися кілька осіб на 16 мільонів поляків, що не можуть стерпіти польської неграмотності і починають з нею на різні лади боротись. А роблять це тому, що є переконані, що незнання українських справ шкодить більше Польщі ніж українцям. І тому з патріотичного польського обов'язку беруться призвичаювати польську суспільність до глибшої застанови над українською справою. Найновішу притоку до цього дала українозерна стаття польського лідера на українських землях, графа Станіслава Красіцького.

Як є з українською кооперацією?

Граф Красіцький вдарив на сполох, що українська кооперація розвинулася дуже високо, і то завдяки допомогам польського уряду та субсидіям польських банків. Поляк М. Прушинський відповідає, що він цю справу провірив і стверджує:

Українська кооперація розвивається завдяки ініціативі самих українців. Польське міністерство хліборобства, яке дає грошеву поміч польським кооперативам, не дає українським кооперативам ані одного цента. І то навіть тепер — по польсько-українській угоді. „Сільський Господар“, український відповідник „Малопольського Товариства Рольнічного“ дістав у 1935—36 р. субсидії п'ять разів менше ніж Малопольське Товариство. А кредити, здобуті українцями в Банку Рольнім, були 1935 р. дев'ять разів менші від тих, які дістала польська кооперація того самого терену.

А як з парцеляцією?

Граф Красіцький нарікає на уряд, що не старається припинити, щоб українці не купували землі при парцеляції польських дворів. Прушинський відповідає, що це сором писати таке в тих польських газетах, які писали про пруську гакату, про Вжесню, віз Држимали, як теж протестували проти заряджень царської влади з муравевської доби, що обмежували набування землі поляками на Україні й Білорусі. Навіть цар Микола II зніс такі обмеження в 1905 р. А тепер, пише Прушинський, польський граф, нащадок роду з лицарськими традиціями, пропагує таку політику, яка всюди скрахувала і за яку треба перед світом чаленити з сорому, бо виходить, що „український селянин працює тут від 400 літ і в поті чола побільшає маєток гр. Красіцького, а потім у заплату за це не мав би права купити кусника землі, бо її дадуть колоністів з заходу, бо він українець, бо він гад, він греко-католик“.

Що з угодою?

М. Гриф Чайковський доказує, що Австрія здобула собі вірність поляків, але вона за ту вірність щедро їх обдарувала. Ті, що проповідували угоду з Віднем, завжди приїжджали з Відня з дарунками. А ті з українців, що пропонують угоду з поляками, приїжджають з Варшави з порожніми руками. Навіть за дрібний український хліборобський ліцей підняла польська преса страшний вереск. Що ж тоді може вийти з польсько-української угоди? Нічого!

Яке є бажання лекого з поляків.

Евстахій Бучина бачить, що поляки не в силі винародовити українців. Бачить безглуздість польської екстермінаційної політики супроти українців. І бачить героїстичну українську молоді, що змагає до здійснення своїх ідеалів. З того положення добуває вихід у тім:

„Є моїм найгарячішим бажанням, щоб з Карпинця і Бандерти та ім подібних, сьогодні засуджених на досмертну тюрму, завтра виїжджав майбутній Смолька українського народу в межах Польщі“.

Іншими словами, Бучина бажає собі, щоб українці в Польщі вели таку політику яку вели поляки в Австрії супроти австрійської корони, сформулювану в їхній заяві цісареві: При тобі, пане, стоїмо й стоятимемо. Тільки біда, що Варшава не Відень!

НІМЕЧЧИНА ФОРТИФІКУЄ РЕН.

ЛОНДОН. — Міністер справ заграничних Іден заявив у палаті послів, що Німеччина цілком певно не піде на ніякі уступки. Навіть не схоче здержати фортифікації Надрені в часі переговорів у справі розв'язки цієї проблеми.

ГІТЛЕР САМОПЕВНИЙ.

БЕРЛІН. — Кожна нова промова Гітлера є гострим визовом, зверненим проти всіх ворогів Німеччини. Гітлер запевнює прот, що Німеччина не дасть собі тепер нікому диктувати; що вона вже тепер настільки сильна, щоб дати собі раду з ворогами й оборонити честь нації.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Official newspaper published daily except Sundays and holidays

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Площинка число три центи.		Three cents a copy	
на рік	\$6.00	One year	\$6.00
на шість місяців	\$3.25	Six months	\$3.25
на три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в п'ятницю (з англійською частотою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
на рік	\$2.00	One year	\$2.00
на шість місяців	\$1.25	Six months	\$1.25
на три місяці	\$0.75	Three months	\$0.75
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
на рік	\$9.00	One year	\$9.00
на шість місяців	\$4.75	Six months	\$4.75
на три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Вед. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тех. У. Н. Сокоба; ВЕрген 4-1018.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬЩА ПО ПІЛСУДСЬКИМ

Відомий ліберальний англійський щоденник "Манчестер Гардіан" помістив недавно лист про внутрішнє положення Польщі по смерті Пілсудського. Лист цей написав М. Недзьялковський, редактор польської робітничої газети "Робітник", котрий був два рази президентом соціалістичної групи в польському парламенті. Стаття замітна не тільки своїм походженням, але й своїм змістом, бо кидає пук світла на кілька важних, а трохи замотаних справ.

Недзьялковський звертає передовсім увагу, чому він підчеркує в наголовку смерть Пілсудського. Каже він, що тому, бо з цєю смертю в Польщі виникла нова політична ситуація. Отже не пощастилося Польщі знати продовження того самого стану по смерті свого провідника, як до цього зміряє кожда розумна держава. Цього зрештою можна й було сподіватися, каже дописувач, бо таке звичайно діється в таких випадках, коли вся влада зібрана в руках одної людини. Система живе далі, автоматично, і нібито й без змін, але всюди видно, що система понесла ненаправну шкоду: вона втратила престиж диктатора.

Маршал Пілсудський не лишив наслідника. При його смерті мав владу уряд Славєка, і цей пробував засісти наслідником на престолі. Він пробував усталити й утвердити цю владу відповідними законами, що мали Польщі дати нову політичну систему, що є мішаниною фашизму з старими пруськими монархістичними ідеями. Та при виборах, що відбулися у вересні, край на це не згодився, бо 70% виборців здержалися від виборів. До союму вибрано всякі мірноти, і тепер Польща має сойм, чужий їй волею й інтересами.

Новий уряд дивиться за тим, як утвердити свою владу, а не за тим, як зарадити зростаючій економічній руїні Польщі. Уряд бачить цю руїну, але для зарадки нічого не робить. На тлі такого стану в самому уряді йде боротьба між кліками й групами, що можуть довести до його упадку. Чи це станеться, залежить від того, чи ворожі урядові суспільні сили вспіють зорганізуватися.

Щодо цих наростаючих сил, то їх є дві: з правого боку є націоналістична партія, під багатьма оглядами гітлерівська в своїх методах, виразно шовіністична, антисемітська, що заявляє свою солідарність з міжнародним фашизмом. Другим центром є польська соціалістична партія, що старается об'єднати соціалістів, робітничі юні й хлопські партії в один "народний фронт".

Недзьялковський вірить в остаточну перемогу цього "народного фронту", але, очевидно, перемога може остаточною знайтися в інших руках. Зрештою, чи й цей "фронт" зможе що зробити в Польщі при великій силі фашизму й "пулковників", ледви чи можна сподіватися.

МОЛОДІ ГОВОРЯТЬ!

(З паризького часопису "Українське Слово").

Ми родилися тоді, коли об'єднані світу вдарила голосна самопевність держав-імперій. Тоді, коли невчена мати через пліт до сусіди трівожно говорила: "Війна буде... мій старий у місті чув..." Тоді, коли передбуревийний подув охоплював усе: парламентарні салі й кабінети, шумні міста й села тихі, і навіть ту церковну стару, "за Довбуша поставлену". Тоді, як незрозумілий подув вітру холодив лице наших приспаних батьків.

У такі часи ми родилися.

А коли вже зуміли лизати раками по землі, дали, коли вже вміли придбати "коня" з цілого соняшника, тоді зареало. У цілій багатоміліонній Європі зареало. Війна заспівала всім голосами страшною й принадною феї, яка мучила всіх, але й обіцяла невідим багатство. А найбільше отим приспаним нашим рідним обіцяла вона щось таке, чого вони не годні були поняти. Щось чарівно-гарне й небезпечне...

Батьки й старші брати пішли на війну. Пішли масою організованою тільки тілесно — не духово, щоб багаточисленним своїм тілом у вигляді безформеного мяса падати біля жертівника чужого Молоха.

А ми росли. Росли, як підпеньки на пні великого зрубаного дерева. Здавалось, з нас нічого не останеться, як лише підпеньки... Висхнемо й згинемо з першим морозом, коли яка господарна рука не подбає вибрити нас собі на пожиток...

Та ні! Не так сталося.

Росли ми в часах неприродної бурі, яку люди в контраст природі створили. Росли на окопах, в ровах, в селлах, що бойовим відділам за траншеї були. Дихали димом гарматних стрілен, спалених сіл і перехожих трупів. Ми бачили насильство. Бачили море вогню. Бігали поміж дощем куль. Збирали горічки ще стріляні. Тішилися по нових, в момент викопаних гранатних ямах. З шрапнелених колісат і обручки робили візочки й перестені... З лусок робили свиставки. З відповідно спрепарованих приманливих забавок-мін, "циарнички"... Бачили десятки тисяч всякого війська.

Нахмурений німець арештував і вислав до Гімнду й Талергофу, маляр безпардонно вішав, румун (той із Буковини, що служив в австрійському війську) дивачною мовою домагався мамалиги, брав пі (коли була) з потоком якихсь запевнювань чи сварки, не рідко бив прикладом і втівав; поляк, сховавши шляхетський гонор у кишеню австрійської "манті" (плаща), вганяв по обійстю за курми, шукав яєць і масла й сипав перунами, не виключаючи ударів також; чех жадав "книделькі", покривляючись, здавалось, із нашої мови; москаль глядів за "барішнями", матюкаючи зарівно на сивого діда, як і на нас — "мальчиків".

А всі ці військові разом уявлялись нічим іншим, як ворогами. Може в дечому сумнівалися наші матері-консерватки, що в більшості з побожністю вимовляли ім'єння цисаря, але ми малі не бачили ріжниць між цією масою народів, бо всі вони брали корови, гуси, кури — предмети нашого пильнування, за чим ми найбільше жалували. З цього приводу ми уважали всіх ворогами. Геть усі! Навіть того цисаря, що "саму сметану з вареного молока їсть", якого за півбога наші темні селяни мали. А деколи й мати не витримала та нишком заклала: "Бодай тих малярів Господь побив!" (хоч вони слуги "нашого цисаря"). За що — ми знали: верби втіналися при дорогах від повішених знайомих.

І це були наші, ті рожеві безжурні дитячі, казкові літа, про які так часто ще й перед смертю згадується. В нашому малому тілі загніжджувався великий, могутній ненавистю до всякого чужинця невідомий дух. Мале серце обкипало великою грудкою злости до кожного ворога. Бо ми бачили, що кожен чужинець лише хіба для насильства до нас прийшов. Ось сусідську Марту знаслузав такий, заразив і вона померла... Он на тій нагненій сливі вуйка сліпого на одно око повісили... Все вороги. Хотіли вони не були, звідки не прийшли! Якщо вони не говорять нашою мовою, якщо вони не свої — це вороги.

І це були наші, ті рожеві безжурні дитячі, казкові літа, про які так часто ще й перед смертю згадується. В нашому малому тілі загніжджувався великий, могутній ненавистю до всякого чужинця невідомий дух. Мале серце обкипало великою грудкою злости до кожного ворога. Бо ми бачили, що кожен чужинець лише хіба для насильства до нас прийшов. Ось сусідську Марту знаслузав такий, заразив і вона померла... Он на тій нагненій сливі вуйка сліпого на одно око повісили... Все вороги. Хотіли вони не були, звідки не прийшли! Якщо вони не говорять нашою мовою, якщо вони не свої — це вороги.

Зід гук зброї ми росли. Тому зброя на перші від усього. Бо зброєю кується воля народу, якою то волею ми, дівчата впилися від листопаду 1918 до липня 1919 року. За тих несповна вісім місяців волі, хоч у не цілій Галицькій Волості, ми так упилися нею, що хміль її до смерті нам із голови не вилетить. Тому власне ми звернули на дорогу підпільну, тому власне говоримо.

Дехто твердить, що ми звинені душевно, бо виховані війською. Це неправда. Не звинені ми. Ми лише жагучо

І з насолодою кидали ми за такими каміннями при першій нагоді, або як верталися вже беззубими (без зброї) з полону. Це була маленька відплата.

А лише рідко коли бачилося підчас неприродної бурі Українського Січового Стріляця. Він з'являвся нам, дівчатам, як святий Ілля з "колясками". Щось радісне деколи сказав рідною мовою, щось показав, чогось навчив. І ми росли.

Колиж після великої війни заплалася ще "воєнка", та українсько-ляцька "воєнка", підчас якої багато знас дідів, лиса змоги ходити в українську школу та пізнавати чарівну красу своєї держави й сили, то не одні з нас збирали кулі, чуучи, що ворог, який почав війну у Львові, один із найтяжчих. Готові були йти битися з ним, клятим, колиб фабрики зброї були виробуліші для нас, робили менші за нас кріси; колиб до наших несповна десять літ подавали ще хоч по п'ять... Сердцям були нераз на десертирів, носилися з нами порохом каміннями прати їх тому, що вони з українського фронту втікають.

Як уже перейшли останні відділи ворожих і своїх військ, як усе затихло, сковане новими путями і коли нам придалось по кілька літ школи й досвіду молодого-життєвого, ми заговорили. Безумовно, вчителів ми мали добрих, тих, що здавалось чудом якимсь не лягли у могилах по широкій Україні. Оці вчителі наші вказали нам путь вірну і ми заговорили. Заговорили тим, що виплекалось в душах за роки війни: безпощадністю до ворогів, океаном ненависті за краплю ворожої Старо-біблійної засади: "Око за око, зуб за зуб" стала нам за тиху молитву подестеричену на ділі.

Зід гук зброї ми росли. Тому зброя на перші від усього. Бо зброєю кується воля народу, якою то волею ми, дівчата впилися від листопаду 1918 до липня 1919 року. За тих несповна вісім місяців волі, хоч у не цілій Галицькій Волості, ми так упилися нею, що хміль її до смерті нам із голови не вилетить. Тому власне ми звернули на дорогу підпільну, тому власне говоримо.

Дехто твердить, що ми звинені душевно, бо виховані війською. Це неправда. Не звинені ми. Ми лише жагучо

полубили ту розкіш воєну, хоч небезпечно, якої шукали наші предки-русиці, щоб на м'якому ліжечку не вмірати. Ми полубили її ще більше тому, що воля нашої землі в тюрмі. Хто в такий час-хоч вмірати на ліжку, той негідна, лівана й боязлива баба. Бо й дівчата, товаришки наші, йдуть тепер із нами разом.

А ви всі, що маєте уха — чуєте мову молодих. Вона голосна, як дзвеніт побідного меча Святослава. Завойовника об панцирі Візантії. Вона голосніша за гармати найзніжних наших. Ви чули, як говорив молоді в Чорткові, Львові, у Варшаві, ви знаєте як боїться цієї мови ворог, як щільно замикає подібних по Березах Картуських, Бригідках, Свентих Кшижах, Вронках... Ви чуєте і світ вже починає чути, як молоді говорять: **Згинуть, а не зрадять! Нас розсудить залізо і кров!**

Думка й чин, що прямують до виху Української Національної Революції, мають стати повсякденним еліксиром життя всього теперішнього покоління. Бо навіть уже в гробі не сміли ми лежати тихи, нас земля українська викликала із нутра свого, якщо ми маємо допустити до того, щоб наші нащадки мали змагатися за волю, як ми змагалися. Сто раз ні! Нагнута покоління мають уже зайнятися закріпленням і поширенням границь Української Імперії, а волю Україні маємо вибороти ми й ми тільки! Бо хіба якась велика помилка зайшла в історію нашої, що ми мали ходити слідами великих лицарських князів та гетьманів і гинути бранцями, ми, нащадки воєводинських предків, що були сильні й славі доти, поки меч у руках тримали.

Мусимо визбутися всякого сентиментального гуманізму. Він годиться ще для тих, які знають, що то таке "любов ближнього". А ми вже мали тієї любови по саму шию. Мало не втопилися в ній. Кожен чужинець, що прийшов на Україну в експлуатативних цілях, не може бути ближнім. Коли він лише переступив кордони України — він є лютиим ворогом нашим; його мусимо усунути.

В наших часах пацифізм для нас крайно погубний. Доки наїзник буде послугуватися правом пануючого на наших землях, то хочби наша молоддь була ультрапацифістичною, хочби вона врешті перемінялася в секту штундистів, що від зброї відпекується, як антипо від мови святого, то державно-ворожий апарат таки буде в стані її пацифістичні напрямні скерувати в свою користь й її саму погнати на гарматне мясо й газову вудженну. Недавно наші пацифісти давали міліонів жертви на жертвенники австрійського й московського воєнного молха, замість по приміру хочби наших ворогів організувати всіми допущеними й недопущеними способами, свою мілітарну силу.

Проте революційна українська молоддь в більшості має ясний напрям. З диму, хаосу, трупів, каліцтва й крові ми внесли сталову душу давніх русичів. І не збираємося на ліжку вмірати. Будемо вмірати на окопах із зброєю в руках, за волю й велич України.

За нами, молодими; йдуть ще молодші резерви тих, що родилися на окопах, на евакуаційних підводах, на шляхах до Гімнду й Талергофу. Тих, що й купували буди слів нещасливої матері-вдови, а пеленами мокра понура землянка на руїнах колись пишного села. Ті, що першим відихом ловили також дим із експлодуючих стрілен, що в малих їхніх оченятах застигав бойовий крик війська. Ті, що родилися в день Воскресіння Української Державности й пізніше. Що дорогу пека земного на руках матерей перебули. Вони стануть в могутню сталову резерв з нами й долучують вже в перші бойові ряди такою відважно-світлою представницею, як Гнатівська. Долучують до боєвого авангарду.

А ми молоді з війською прийшли на світ, у війні росли, жагучи, як перше кохання, чарів вільної України знавали і з війською йдемо далі до брам Української Імперії. Ідемо їх отворити для Тебе Народу Українській! Ідемо узброєні в найгорячішу любов до поневоленої країни, у негнуге бажання побороти ворогів і повернути давню славу. І не звернемо з вибраного шляху, хочби всі трупом власти мали. А як і впадемо; на наших свіжких могилах виросте нове покоління, що до ще завзятого бою за нас піде, але не кине пам'яті нашої, що ми світлі моменти проспали.

Тому в пахід! На брамах нової Візантії (Близького й Далекого Сходу) свої щити завісами, в московсько-азіатськй голови мечі наші почервлені, могучим жестом Романа Галицького мечем вкажемо ляхам: За Вислу! Молодим плечами підпроемо зруб під нову будівлю старої Імперії Української. І скоро здвигнемо її на здивування і страх світу цілого, а Нації Українській на вічне панування й славу.

Хто бачить і чує, хто може меч у руках тримати, у кого серце левине — ставай у бойовий ряд! Молоді говорять ясно, лунко і виразно!

Іван Шамбашів-Шатроненко.

Ах, не питай!

Добра приятелька відідала приятельку, яка недавно вийшла заміж.

— У тебе тут дуже гарно! Все таке приємне, таке естетичне, лише ці ложечки від кави виглядають на якусь тандиту.

— Так, справді.

— А де ти їх купувала?

— Я не купувала, я дістала їх від твоєї мамі як весільний подарунок!

УЛАС САМЧУК
ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передрук заборотється! — Авторські права застережені.

35

Тиша. Над нами рейвах. Тупотять і шурають ногами, ніби танцюють. Тулайдан зігхає. — Свинське, пробачте, положення, чути його голос.

— Не важне, відповідає темнота.

— Та не смердіть так, чорти, — бубонить з другого боку.

— Мовчи, мовчи там. Пив кисле молоко? Пив. Ну так і шухай.

— А сестра твоя, Юро, дійсно нічого собі. Давай пошвагруєм.

— Ти-но, ади, булінгарно відсидь. А то поки вилізеши, посивієш. Мадяри жартів не люблять.

Три ночі не спав, але і четвертої не до спання. Обдумував усе, що сталося, розпитував, з чого почалося. До чорта дивно. Іхав додому, а по пав чорт зна куди. Але нічого не вдієш. Сиди й чекай. Що то зробили з рещтою комітетчиків. Де Юра, Павло?

Метушня на горі не втихає. Час тягнеться без міри, нудно й довго. Раптом чути на горі крик. Впав постріл, загупотіли ноги. Ми зірвалися й за-

наші громами обзиваються, а істи нічого. Хлопці довго гупотіли, після затихли, сидять, сопуть, а вирази якісь макого-начі.

Нарешті, десь коло обиду, почали викликати. Першим мене. Це знов-таки вказувало, що до моєї особи вони привязували найбільше неоправданної уваги.

Стіл. За столом люди й усе військові. Папір, пера, чорнило, пишуща машинка, фірми "Адлер". Це досить стара фірма. У нашому полку було аж дві такі машинки. Коло машини сидять досить знайоме мені дівча, яєснської прачки. Воно дивиться на мене перелякано. Всі рещта виглядають також досить дурнотаво. Піки переборщено поважні. Один, за перетатою верхньою губою, якого я ніколи до того, ані після того, в Ясіно не бачив. Навіть моноклія для невідомих цілей у ліве око вставив. Але вигляд його від того, ані на йоту не став поважнішим. Дуля якась.

Довідавшись моє ім'я, назвище, роки й рещту подробиць моєї біографії, запитали, як я попав у ту банду.

Так і так. Іхав. Давно не був дома. Мігінг. Хто й що говорив не знаю, але в революційному захопленню і т. д., і т. д., словом, як бачите.

— Хм, хм... Так, так.

— До ніякої вини не почувуюся. Хто бив жидів, не бачив.

— Не бачив?

— Не бачив.

— А нам здається, бачив. Шкода, шкода. Прийдеється вам ще трохи посидіти. Може побачите.

— Ну щож. Сидіти, то сидіти. Хіба мало вже находився. Варто й відпочинутися.

Смішок. Це так роззята губа хіхікає. Чорт з тобою. До побачення.

За мною Тулайдан. Цього продержали доще, а коли вернувся, вигляд мав неважний. Підсів до нього і почав підбадьорювати. Він сказав, що можливо ще цієї ночі нас вивезуть до Сиготу. Це вже трохи гірше.

Перебравши всіх, нам внесли якусь юшку й по кусневі кулеші. Зіли до дрібочки й сидимо далі. Деж у біса наші? Де Юра? Чомуж вони не датуть нічого про себе знати? Але хіба ми можемо подати щось про себе? От сидимо й усе.

Надходить вечір, а за ним ніч. Сидимо. Чекаємо, що кожною хвилиною зайдуть і скажуть: збирайтесь! І що тоді? Тиждень добивався додому, а тепер знов поволочуть тебе, хто зна де.

Темно, як у чоботі. Сморід також прибрав особливий міці, бо нас і не думали кудись виводити "до втру". Внесли відро й усе. Вже ніхто з нас не говорить. Всі мовчать, мовчуть з солідарності й я. Над нами, як і минулої ночі, безу-

пинна метушня. Час тягнеться, як смола.

Аж чуюмо, хтось до нас добирається. За дверима кроки, гутірка, брязкіт ключів. Ми переконані, що йдуть по нас. Прощай Ясіня й революція! Двері відчиняються і смутний, з виразом відчаєного песиміста, ліхтар трохи освітив нашу землянистий доміліт і зовсім не думаємо вставати. Вдень я дещо закорхнув, а тепер збривав знов і на тобі.

— Дмитро Цокан, — чую голос ліхтаря, чи тієї піки, що сторчала за ним. Розчаровання. По короткій мовчанні відповідаю.

— Збирайтесь і виходьте.

— Куди? Що?

— Виходьте і кінець. Не буждемож ми вас виносити, — жартує піка.

Оглянувся на товаришів. Шкода стало. Виведуть сучі коті і не вернешся.

— Ну, кажу, братва. Будьте здорові. Видно мене там такі полубили. Піду на побачення... Ет...

— А ти не йди, — каже Тулайдан.

— Не йди, — кидаються до мене рещта. Коли йти то всім. Одного не дамо. Куди там серед ночі. Не дамо!

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ НА СВЯТО МАТЕРІ

СВЯТО МАТЕРІ, картина на 2 дії, 7 осіб — 20 ц.

В МАМИН ДЕНЬ, картина на 3 дії, 11 осіб — 20 ц.

СИРОТА, картина на 2 дії, 10 осіб — 20 ц.

Число "Світ Дитини", в котрім міститься представлення "СІРІТКА" на Свято Матері, реферат, декламації і т. д. Число 10 — 20 ц.

Число "Світ Дитини", в котрім міститься 2 представлення на Свято Матері: "ДЕНЬ МАМИ" і "ВІТАЙМО НАШУ НЕНЬКУ", реферат, декламації і т. д. Число 9 — 20 ц.

Замовлення висилайте на адресу:

"СВОБОДА",

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ДВІ МІРИ?

До „Манчестер Гардієна“, котрий видимо дає право всякій людині запротестувати проти кривди, яку вона бачить у світі, після Броніслава Губермана отвертий лист до німецької інтелігенції.

Губерман відомий на весь світ скрипак. По національності він себе вважає поляком. У цьому листі автор закликає німецьку інтелігенцію, а спеціально визначених музиків, запротестувати проти „одичіня великої частини німецької суспільності“, яке вона проявляє „середньовічним переслідуванням“ католицьких і протестантських духовників, жидів, демократів, соціалістів, комуністів і інших.

Де є німецькі Золі, Клеманси, Пенлеви, Пікарти, що протестували проти переслідування Дрейфуса? — питається Губерман. Де є німецькі Масаріки, щоб запротестувати проти цієї на велику скалю розведеної афери Польни?

Славно, Броніславе, Сподіваємося, що чейже ви не з тих, що бачать порошину в чужім оці, а не бачать бервена в своїх, та що незадовго побачимо від вас публічний лист до польських освічених людей з закликом до протесту проти „одичіня великої частини польської суспільності“, що проявляється „середньовічним переслідуванням“ українців, білорусинів, литовців, жидів, німців, демократів, соціалістів і так далі. Як музиків тяжко вложити ще один протест, то можна вжити того самого протесту: ті слова пасують до польських умов.

ДВІ СТОРОНИ.

Під таким наголовком розписався редактор ньюйоркської польської газети „Нови Свят“ про драму з польського життя в Америці під наголовком „Стар Спенгелд“, що тепер її ставлять у театрі Голдена в Нью Йорку.

Штука представляє деморалізацію американських поляків в Америці. У виведеній на сцену польській родині нема ніяких моральних засад. Матильда це собі жіночка легкого поведінки. Один син хоче жити з гри в „бейзбол“, другий дешевенький вардвий політик, третій „гентстер“—душогуб, а дочка мріє про кар'єру фільмової зірки, цілує й кусає чужих чоловіків у фільмових театрах, а потім готова вийти заміж за одного американського поляка, бо він має добрий автомобіль.

Редактор „Святу“ каже, що тут опльовано поляків. Американці, з якими він про цю штуку говорив, запевняли його, що тут опльовано Америку.

„От і бачите“, каже він. „Є два кути, з яких можна на ту саму справу дивитися“.

Справді! Як влізе свиня в болото й обабрається, то можна винувати свиню, але можна винувати й того, що лишив болото свині на дорозі.

ВИДАВ.

Пише редактор „Святу“: „Був я онді в товаристві американських газетярів, і коли розмова зійшла на тори американської сцени, я використав нагоду й ударив усею силою, показуючи на глум і брех, браку культури і толеранції, ілюструючи свої виводи комедією „Стар Спенгелд“.

Отже справа польська вже вратована. Де є така сила, щоби видержала удари редактора, та ще всею силою?

Якщо можна порівнювати такі божеські річі, як польська імміграція в Америці з образами, нагадується, як кардинали запротестували проти голів осіб, змальованих італійським артистом Мікельванджелом Буонаротті на обра-

зі страшного суду в Сикстинській каплиці у Ватикані. Явони остаточно добилися від папи закрити наготу на образах, артист сказав: „Кардинали краще зробилиб, якби винищували неморальність зі світа, ніж з моїх образів“.

Чи краще нищити неморальність серед польської імміграції в Америці, чи нищити її змальовування на американській сцені? Пощо винувати американську сцену?

Як кажуть москалі: пощо розбивати зеркала, коли морда крива?

КРАСА СТИЛЮ.

У писанні польського редактора про себе замітна наперед його велика скромність. Справжня польська скромність.

А потім його стиль.

Однак фраза про тори американської сцени мусить ніробити немало клопоту читачам. Де саме американська сцена має тори? Хіба що автора і його стиль зачепив зуб часу своїм пазуром!

МОСКОВСЬКА СКОМНІСТЬ.

Бють московські телеграми на гвалт, що російські залізниці дійшли до нечуваного рівня досконалості. Що там за точність запанувала на залізницях! Що за масу товару перевозять! Як там справно вантажать тгари! Скільки вагонів там ладують! Як твердо держаться годинники! І так далі і так далі!

Досить, досить, віримо! Знаємо, що ваші залізниці найкращі в світі, знаємо! В інших краях точність така, що на основі виїзду або приїзду поїзду можна наставляти собі годинник, а в Росії навіть сонце не сходить, поки поїзд не поїде. В інших краях робітники працюють по 12 годин на день, а у вас по 25 годин на день. В інших краях, як на товарну стачію привезено 25,000 фунтів товару, то робітники потрапляють наладувати щеонайбільше 25,000 фунтів, а в Росії потрапляють наладувати 35,000. Словом, від заведення стахановщини москалі вантажать, чи є що вантажити, чи нема. Кажуть завзяті: як вантажити, то вантажити!

АВТОР! АВТОР!

Це все дуже гарно, читач мусить подумати, читаючи ці скромні перехвалки, але це так нагадує, як то циган стару кобилу продавав.

„Питаєте, чи вона потріпана ріш перескочити? Ви певно сумніваєтеся, чи вона перескочить рів уперек, а я вам скажу, що вона перескочить рів поздовж! Чи може бігти? Ще питаєте! Ось учора, як я був у полі, скопилася буря. Звісив вітер, такий, що аж! Хитнув я на мою кобилу. Як пожену! Вітер за нами, а я кобилу підганяю! Женемо й жене! Буря за нами! Дош уже за мною, а я кобилу ще сильніше батою! Дош за мною, а я її ще сильніше пятами! Ну, і що скажете: Як ми пригнали до стайні, то хвіст її був мокрий, але кобила вся і я були сухі!“

Як видно, цей циган стратив кобилу та став писати статтю про великі подвиги большевицького уряду.

НОВА СИЛА ДЛЯ ОСЛАБЛЕНИХ ОРГАНІВ

НУГА-ТОН! Побуваєте ослаблені органи? Різні захворювання, пошкодження апетиту, пошкодження травлення, при чиняється до якимусь жодушним і кишковим скар. Різні кишкові стас більше звичайні. Діагностика НУГА-ТОН на серце сприяє більшій енергії у виконанні різних функцій. В часі виконання з такою слабкістю ви є чудовим тоніком. Возьміть НУГА-ТОН! Переконатися про НУГА-ТОН в чин тоніку. Одномісний лічечник з Одного Долара. Результати гарантовані або повернуть вам гроші. Продають всі аптекарі.

На замір беріть — УГА-СОЛ — Ідеальне Сре́дство на розслаблення. 50ц.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА ІСТОРИЧНИЙ АТЛАС УКРАЇНИ.

Недавно читали ми в краєвих часописах, що під проводом д-ра Кубійовича викінчується видання Українського Атласу. Таку працю треба поштити з великою радістю, бо вона стане в пригоді кожному українцеві.

Та для практичних цілей поза границями рідного краю, а теж до великої міри для практичної науки історії треба побдати за видання хочби й невеликого історичного атласу України. Коли схочемо „невірним Томам“ наглядно показати, що Україна колись існувала як нація або як держава, найліпше показати це на мапі з минувшини. Тоді не треба поштити на якісь мало знані чужі чи свої твори, а показати відбитку історичних мап, напр. з 16, 17, чи 18 століття.

Таких мап не треба нам багато. Вистарчить 10—12, щоб лише добре видані. Очевидно, що до видання повинні взятися не аматори, але знавці. Таких чейже наша нація вже має. Іде лише про призирання матеріалів та про наклад. В однім і другім випадку можуть прийти з допомогою українці, що перебувають поза рідним краєм, бо вони найбільше відчують потребу такої мапи. Поляки після свого розгрому разом з Наполеоном не легко піддалися новому положенню. Ніколи може в історії польського народу не йшла така горячкова праця серед польських патріотів, як саме тоді, коли втратили рідний край. Емігранти за границю доказували чуда в пропагандивній праці. Іхній комітет, а то й поодинокі люди, писали книжки ріжних європейськими мовами, вислали депутатів до ріжних політичних потуг, а цвила й спеціальна література. Все те видало свої плоди. Заграниці бібліотеки наповнилися інформативною літературою, яка ще й досі є підставою „польскознавства“.

В бруклінській прилюдній бібліотеці зберігається фотографічна відбитка одного з перших європейських часописів, видана лише в 250 примірниках. А видана вона лише тому, що там була звітка про „страшний похід Московії“ на Польщу за часів Івана Грозного.

Крім ріжних книжок про Польщу, а принагідно теж і про Україну, скільки полякам було це вигідно, виданий теж був англійською мовою атлас із 10 мапами Польщі від 1772 року. Атлас виданий у 1837 році. На цій мапі блідими буквами на правім березі Дніпра є напис по англійськи „Юкраїна“.

Основником модерного історичного атласу вважається д-р Карло Спруннер, що в р. 1846 видав у Гота „Історіо-Географішчер Ганд Атлас“. У його мапі римської держави з IV століття поміщує він назву племені „Роксолані“. На мапі із часів хрестоносних походів зазначена велика Галицько-Володимирська держава, а вже в мапі „Європа при кінці XIV століття“ являється назва німецькими буквами „Україне“ по обох боках Дніпра і відтоді ця назва постійно являється на дальших мапах аж до р. 1815, коли то імя України заступлено назвою „Кляйнуссен“ — „Малоросія“.

Регінолд Лейн Пул, автор англійського історичного атласу, виданого в Оксфорді в р. 1902, подає вперше імя України на мапі з р. 1360, потім ця назва являється на кільканацятьох інших мапах з ріжних часів (пр. мапа з часів милоу Вестфальського 1648, має імя України по обидвох боках Дніпра біля Києва, а нижче є

імя „Запорозькі Козаки“). „Гандатлас“, виданий в 96 мапах д-ром Ришардом Андре в Липську 1886, подає назву України над Дніпром ще на мапі з часів найбільшої сили Наполеона, хоч на півночі вже є напис по німецьки „Цсарство російське“.

Та важніші для нас мапи не в історичних атласах, бо вони здебільша модерні і створені вже в новіших часах на підставі студій, а мапи з колишніх „модерних“ атласів. Бо колись були теж „модерні“ часи, хоч тепер вони для нас „старі“. Таких „модерних“ атласів появлялося багато в місті Амстердамі, в Голандії, де був довгі часи славний картографічний інститут Йоанна Янсонія і його наслідників від 1566 р. Друге видання його „Атлас Майор“ появилось в 11 томах величини американських газет, отже цілого аркуша, пересічно по 300 сторін. В атласі Янсонія, писанім латинською мовою, знаходяться не самі мапи, а ще й докладні розвідки про народи та історичні спомини й описи про ріжні краї. В тому „Атлас Майор“ дуже багато пишеться про український нарід, а мап України є кільканацять. Із самого атласу Янсонія можна написати цілі розвідки для теперішнього покоління про розвиток української території та характеристики українського народу, а багато можна навчитися про походження слова Україна (чи від „окраїна“, чи від „країна“).

Для зрозуміння слова „Україна“ багато може причинитися теж атлас де Ліль (Atlas Novae, par Guillaume de L'Isle), виданий в Амстердамі в 1738 р., тому, що на мапі Угорщини подає назву по латинськи „Комітатус Унгваріензіс“ а під тим написом іще додатково „Країна суперіор“ — „Країна інферіор“. Слово „Країна“ є теж ужито в атласі Д'Анвіля з р. 1743—1771, виданім у Парижі, але це слово написане під назвою Волині на правім березі Дніпра, а окремо є ще „Україна“ на лівім березі. Д'Анвіль, як сказано в наголовку, був між ін. членом петербурської Академії Наук і шедро живив назви Україна в кільканацятьох

мапах. Але виданий в р. 1745 у Петербурзі латинською мовою „Атлас Руссікус“ не подає ні на одній мапі імени України. Зате Томаса Кічіна англійський „Дженерал Атлас“ з р. 1804 містить іще назву „Україна“ по обох боках Дніпра, Галичину називає Червоною Руссю, а в північній Угорщині на нашім Закарпатті є Горішня Країна „Опер Країна“ й Долинська Країна („Лонер Країна“) а між ними місто Унгвар.

В ньюйоркській прилюдній бібліотеці атласів та книжок з описами подорожей на Україну є стільки, що й на звичайний віз не забрав би, а легко можна дістати фотостатичну відбитку бажаної мапи чи сторінки або образка з книжки. Згадую це тому, бо не знаю, як ставляється європейські бібліотеки до таких справ. Не маючи спромоги переглянути книжку Ілька Боршачка, згадану свого часу в „Ділі“ („Що написали про Україну за останніх 500 літ“), не знаю теж, чи ньюйорська бібліотека не посідає часом унікатів, яких і в Європі не можна вже подібати. На всякий випадок ньюйорська прилюдна бібліотека є більше доступна для використання матеріалу до історії України, ніж усякі інші.

Колиб хтось з українців уважно піднявся зладження українського історичного атласу, повинен вівзати американських українців до матеріальної допомоги на видання такого атласу, бо саме американські українці можуть з нього найбільше користатися для пропаганди. Треба лише такий атлас видати кількома мовами, як от „Atlas Hierarchicus“, виданий за старанням Ватикану в Падерборні в 1913 р. Там знаходиться текст в мовах: італійській, німецькій, французькій та англійській. Український історичний атлас, очевидно, мусів би мати теж і український текст, а уступи мусили би бути написані стилем, в якому кожне слово повинно бути важне.

Д-р Семен Демидчук,
Нью Йорк, Н. Й.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
при співучасті співачого товариства БОЯН,
товариств, братств і сестрицтв
— улаштує —
КОНЦЕРТ
В ЧЕШЬ Т А Р А С А ШЕВЧЕНКА
В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ
В СТАРІЙ ЦЕРКОВНІ ГАЛ.
249 COURT STREET, NEWARK, N. J.
Початок в годині 7:30 вечір. — Вступ 35 центів.
Святочну промову виголосить Дмитро Галичич.
Шановні Громадяни! Приходіть всі масово віддати
пошану Великому Синові України.
72-3

ДО КРАЮ
РОШІ
ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.
• Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
• Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.
• Продаємо і вимінюємо домів і фарм і полагоджуємо всі тутешні справи реальною.
• В кожній справі просимо кожного Українця в Америці улаштуватися в повніших справах до свого українського бора котрого владистелем від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:
ANTHONY D. PASHUCK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

Песимістка.

— Знаєте, пані Капарчукова, ті мої діти то чиста розпука. А той найстарший Петро то хіба скінчить на шибениці. Аж, пані, годі знову бути такою песимісткою — таж його можуть помилювати!

В СПРАВІ ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ, ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

У вівторок, дня 24. березня б. р., відбула ексекутива Союзу Українок Америки спеціальні наради, на яких обмірковано способи допомоги тим українським родинам, що впали жертвою катастрофи повені.

Узнано таку допомогу за конечну. Як теж рішено вівзати всі відділи С. У. А. до негайного організування допомогової акції.

Якщо в якій місцевості ще ніхто не повзяв ініціативи в справі скликання представників місцевих організацій на наради в справі згаданої допомоги, просимо управи відділів СУА віднести до тихже організацій і скликати їх представників на наради. А що справи відволікати не можна, то треба зачинати саму збірку акцію таки зараз. І то збирати як гроші так і одержу.

Додамо, що в справі допомоги будуть скликані ексекutivoю ще ширші наради, а про їх вислід повідомляться відділи СУА. окремим комунікатом.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Жертвуймо в допомогу повеніям.

Ідучи за покликком Обеднання та централі Українського Червоного Хреста, відділ ч. 28 У. Ч. Х. в Джерзі Сіті приступив до збіркової акції для помочі потерпілим від повені. Ця акція полягає в збиранні убрів та грошей.

Просимо все громадянство з Джерзі Сіті приносити одяги до У. Н. Дому при 181—183 Фліт Стріт.

Члениці У. Ч. Х. будуть там у понеділок і суботу від год. 7 до 10-тої вечером.

Отже в тих днях і в тім часі просимо приносити річі і гроші. Хто не може принести річей до Народного Дому, то може подати його адресу, а ми самі заберемо.

Уряд Українського Червоного Хреста в Джерзі Сіті, Н. Дж.

ЧЕСТЕР, ПА.

Поміч повеніям.

Дня 23. березня зібрались урядники українських організацій міста Честер, Па., котрі льокуються в Укр. Амер. Нар. Домі, на спільні наради в справі допомоги потерпілим від повені.

Наради, що відбулись в У. Н. Домі, відкрив гром. Григорій Мисишин, пояснивши ціль зборів. Оспісля покликав для ширшого пояснення та на черку пляну допомоги о. Омеляна Мицика, що пояснив присутнім наш обовязок зложити допомогу.

Найперше кличе нас до допомоги, говорив о. Мицик, обовязок християнський, памятаючи на сім діл милосердя. Кличе нас обовязок гуманний. А коли всі народности збирають пожертви, то це теж обовязок українців не лишатися позаді та махнути на це байдужно рукою. Вкінці подав бесідник місцевості, потерпілі від повені. Це ті, де живе дуже багато українських родин, які напевно знайшлися тепер в дуже прикрому положенню. Отже обовязок національний каже нам якнайскорше подати помічну руку нашим братам, котрі знаходяться в важкому положенню.

По поясненню о. О. Мицик піддав думку, щоб вибрати з присутніх комітет, котрий має дати відозву до всіх українських організацій, щоб вони зложили жертви. Крім цього комітетові мають перейти по всіх українських домах і зібрати жертви від поодиноких людей, без ріжниць релігійних чи політичних переконань. Думку о. О. Мицика прийнято. Вибрано комітет, котрого

головною вибраний о. Мицик. Рішено теж доповнити комітет в середу на нарадах комітету Укр. Амер. Нар. Дому.

В імені комітету звизаємо українців і українок міста Честер, не легковажити собі людського нещастя, а обдарили щедрим даром нещасних. Приймим у своїх домах комітетових та поможем їм в їх праці. А урядники українських організацій хай скличуть наради своїх організацій для ухвали певних грошових сум на допомогу українським повеніям.

Комітетовий.

Рахункова задача.

Синок: Тату! Завдати татові рахункову задачу?

Батько: Та завдай!

Синок: Коли тато має двадцять центів, а я попрошу п'ятнадцять, то скільки татові останеться?

Батько: Двадцять.

Синок: Та якжеж?!

Батько: Бо я нічого тобі не дам.

— Ломить мене в костях, буде дощ!

— А не маєте якого лікарства?

— Маю.

— Ну, то вживайте того лікарства, бо вже досить маємо дощу!

— Один із моїх предків був підчас хрестоносних воєн генералом артилерії.

— Таж тоді ще не знали стрільного пороху!

— Певно, що ні. Та мій предок уставив такі імітовані гармати з дерева. Ворог думав, що порох уже винайшли й утік, що сили в ногах!

ДО СТАРОГО КРАЮ
Ідьте просто з Нью Йорку до ГДИНІ

на новім посліпнім моторовім кораблі

„ПІЛСУДСКІ“
22. КВІТНЯ І 19. ТРАВНЯ

Лише туристична і третя класа. Нема ліпшої третьої класи як на мот. кор. „Пісудскі“.

Голосіться до місцевих агентів або до:

GDYNIA - AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

UKRAINIAN WEEKLY

(Continued)

HOLD FAST TO YOUR TRADITIONS

Reading the Ukrainian Weekly, is most interesting to me. In it you'll find the true sentiments of our youth, who have taken upon themselves the task of helping free Ukraine, of making it a nation among nations.

True, too, you'll find here some times opinions which are alarming to us true Ukrainians. Take for instance this debate we're having about changing the date of our Christmas. We find people here who really don't know who they are. They're both American and Ukrainian. Then if we should ask these same people a few more times, who they are, they'll tell you they don't know. And yet they're building Ukraine! To what? To another down-fall? To another "kolotnecha"? Of what use will our own country be to us if we drop all our traditions? By what can we show to the world that we are what we are? Have these same people, who so wish to be Americanized, ever read the history of Ukraine and gloried in its great achievements, its mode of living, its developing of great men? Do we want to forget all that because it's much "nicer" to do what another nation does?

The true fact is, I'm sure, that these same "Americanized-Ukrainians" can't even speak the Ukrainian language, can't read the true facts about Ukraine. They haven't the spark, the spirit that is so necessary in the task of freeing Ukraine. If these people find it is hard living up to their country's traditions now, what will it be in the future. I suppose they'll be All-American, then. Ukrainian Youth, if we are to live up to our Promise, never forget the traditions of our beloved Ukraine, whether they be religious or otherwise, hold fast to them!

ANNA Z. NAZAR,
16 St. Mark's Pl.
New York, N. Y.

ANOTHER TRIUMPH FOR NEWARK SITCH DANCERS

On Monday evening, March 9, 1935, the Ukrainian Sitch Dancers of Newark, traveled to Montclair, to take part in a program given by the Parent-Teacher Association of the Tuscan Grammar School. The Sitch Dancers were programmed for only two dances.

When the time came for the Dancers to put on their act, the musicians, under the direction of Phil Chuy, played Kataryna. The Dancers went through the dance and were greatly applauded at its conclusion. The Second dance was Kolomeyka—two pairs. When this dance was ended, the audience, with thundering applause, called the dancers back on the stage. Three encores were necessary to satisfy the audience. They were—Kozaczok by the girls, Czumak by Steve Yacus, and the Hopak Kolom by the group.

For such a splendid showing, thanks and praise should be given the following dancers: Buddy Buczak, Mike and Steve Yacus, Olga Dorosenko, Ann Uchman, Olga Prystaz, and Ann Ewansky. The Dancers were cordially invited to stay for refreshments, which were later served.

On Tuesday, March 10, the Dancers held their 1st Anniversary. Coming together, as is the custom to meet every Tuesday, members of the Sitch Dancing Club were amazed to see a table loaded with refreshments. Tempting sandwiches, layer cakes with delicious cream filling, cookies and candies, sparkling glasses ready to be filled with soda.

Before refreshments were served, the Dancers got together and many games were played. Refreshments were then served to them and to all the guests who were present. Following the refreshments the Dancers danced the Ukrainian dances which are loved by all.

Two more joyful events to add to the growing list of successful events in the activities of the Sitch Dancers.

A DANCER.

ВСТУПАТЕ ГОЛОСНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО

І Д Б Т Е
ДО
СТАРОГО КРАЮ
ЧЕРЕЗ ПАРИЖ АБО ЛОНДОН

ЦИВИЛО І ДЕШЕВО
Відвідайте в безпечні, поспішні кораблями Ліній Конард Таайт Стар.

РОКОВА ЛІТНЯ ПРОГУЛЬКА
ДО СТАРОГО КРАЮ
Виде на велитеськім
Кораблі

BERENGARIA
52,000 тон метоти

дня 2. липня

Управителем Прогульки буде
П. КАРОЛЬ ФРУТОН
Завідувач Подорожнього
Департаменту.

КОРАБЕЛЬНІ БІЛЕТИ НА РАТИ
НА КОНАРД ГАВІТ СТАР
ПЛЕН ВИПАЛТИ.

По інформації згодиться або
напишіть до агентів ліній

GUNARD WHITE STAR
25 Broadway, New York, N. Y.

ВІДОЗВА

до збаражчан в Америці.

Справа Українського Дому в Збаражі не нова і загально відома всім збаражчанам в Америці і Канаді. Останніми часами дається завважити між збаражчанами дуже шкідливе явище, бо багато з них думають, що Український Дім вже докінчений. Через те жертвенність на згадану ціль катастрофально впадає. Супроти цього подаємо до загального відома всіх збаражчан, що Український Дім в Збаражі ще не є викінчений, а причиною цього є нестача фондів.

Збаражчан в Америці і Канаді можна числити на тисячі. І тому справу докінчення згаданого дому можна легко розв'язати. Та саме говоренню і проєкту справи не вирішати, бо говорення треба засвідчити ділом, а проєкти їх виконання. Тому на чергових сходинах збаражчан у Нью Йорку піднесено думку, щоб повести агітацію за організування усіх збаражчан в Америці і Канаді для спільної збіркової кції не тільки на докінчення Українського Дому в Збаражі, а також на інші культурно освітні потреби цілої Збаражчини. В кожному більшому місті в Америці і Канаді живе поважне число збаражчан. Усі вони себе знають. Тож дуже легко можуть зійтись та зв'язати місцевий комітет і почати роботу.

Якби збаражчани мали організовані комітети бодай в більших місцевостях (в Нью Йорку існує), тоді можна створити Центральний Комітет Збаражчан на цілу Америку.

Тоді можна дати кращу матеріальну піддержку і для Збаража, як теж народним домам і читальням в селах Збаражчини. А така дім в теперішніх часах являється кожен, бо як в читальні не маємо за що купити книжки чи газети, то згодом така читальня силою обставин перестав існувати. А з тим звичайно зникає національна свідомість.

Пам'ятаймо, що тільки в організації сила. Дехто з Нью Йорських збаражчан піддає думку, щоб видати книжку про життя і діяльність збаражчан по цім боці океану та помістити в ній світліни гуртів збаражчан, що згуртувалися в комітети і викажуть якусь працю в користь Збаражчини. Також пропонують там помістити виказ імен усіх жертводавців, котрі зложили тепер зложати жертви на Український Дім у Збаражі, як теж всіх тих, що зложили жертви на українські дома, читальні і т. п. по селах Збаражчини. Таку книжку одержав би кожний збаражчанин в Америці і Канаді та кожда читальня в Збаражчині. Думка гарна і хочеться вірити, що всі збаражчани будуть за те, щоб така книжка появилася якнайшкороше. Це булаб свого роду маленька енциклопедія збаражчан на американській землі.

Щоб порушити тут справу перевести в життя, то як уже зазначено треба організуватися на місцях і навізати зв'язок з комітетом збаражчан у Нью Йорку. Вже відтепер ці збаражчани, в котрих ще не вигасло почуття любови до Рідного Краю, повинні взятися до праці, а та праця полягає

в тому, щоб піти до знайомих збаражчан та заохотити і переконати їх про потребу і користь організації збаражчан в даній місцевості, охочих до такої праці, тоді можна влаштувати вже підприємства, з яких завжди щось прийде. Нейже не знайдеться такий збаражчанин, щоб махнув рукою і сказав, що, моя хата з краю. Людина, що розуміє справу, ніколи так не зробить. Отже до праці, збаражчани. Перед нами стоять завдання, котрі ми мусимо виконати. Першим і найважливішим завданням є збіркова акція в користь докінчення будови Українського Дому в Збаражі. Другим завданням є видання задуманої книжки. На цю тему треба розв'язати дискусію, поділяючи свою думку до Комітету Збаражчан у Нью Йорку, на адресу секретаря:

A. Fesolowicz,
180 Grafton St., Brooklyn, N. Y.
Жерти на докінчення Українського Дому в Збаражі досилайте до касієра збаражчан у Нью Йорку або впрям до Збаража. Адреса касієра: Peter Slawuta,
2211 Ave. U, Brooklyn, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЕЛИЗАБЕТ. Н. ДЖ.

Замість вінка на могилу.
Роман Слободян переслав до Об'єднання \$5 на Рідну Школу замість вінка на могилу бл. п. Орія Зазуляка, сина Івана Зазуляка, котрий помер дня 26. березня 1936 в Нью Ордієнс, Ла.

АЛЕНТАВН, ПА.

На народні потреби.

Зі свята Ольги Басараб і протестанційного віча, що відбувся 16. лютого ц. р., було загального приходу з тикетів \$32.84, а зі збірки на вічу \$17.41. — Разом \$50.25. — Разом було \$21.90. — Осталося \$28.35.

Більшими жертвами жертвували по \$1: о. І. Савчук, о. В. Горюхівський, О. Кляпко, М. Корінь, М. Парашак, І. Білан; по 50 ц.: М. Біленький, А. Салаш, М. Бойко, А. Стеранка, М. Гайдук, О. Полик, В. Климань, П. Лагоцький, І. Махіброда, О. Потіха. Дрібними \$6.41. — Призначено \$23 на бойовий фонд, а \$5.35 на політичних в'язнів.

Гроші вислано до Централі ОДВУ.

Тома Бошко,
Іван Зазвдовський,
секретарі віча.

КОЖДІЯ УКРАЇНСЬКІЯ ХА-
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС "СВОБОДА"

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урахові години:
Від 1-3 по полудні і від 6-8
ввечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Dr. M. SMITH
перенесся на
46 E. 7th STREET, NEW YORK
між 2-ю і 3-ю Евею, близько церкви
св. Юра
Phone: Drydock 4-2486.
Урахові години від 12 до 2-го і від
6 до 8 ввечір.

Д-р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 2-2410.
Урахові години: рано від 10 до
12 ввечір від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

НЕДУЖІ ЧОЛОВІКИ
І ЖІНКИ
ХРОНІЧНІ І ГОСТРІ НЕДОМАГАН-
НЯ ЛІКУЄТЬСЯ МОДЕРНИМИ
МЕТОДАМИ.
ВІДВОЛЯЮЧІ І ШВИДКІ ВІСЛІДИ.

Потрадіть д-ра
Зінса в лікуванні
крової, шкіри і нер-
вових недуг, катару
і хронічних болячих
нервів і загального
ослаблення, шлунко-
вої і кишкових не-
дуг, геморойдів і ін-
ших відхолових за-
бурень, що справля-
ють біль та негід-
ність, люмбаго, сля-
тки, невралгії, запалення нервів
(нейраїтис) і хронічних ревматичних
станів, носа, гортані, легенів, відхо-
лових недуг, печіночних забурень і ін-
ших чоловічих і жіночих недуг, а ко-
ли маєте якінебудь недомогання, що
тих не розумієте, порадьтеся довір-
ливо мені: я вам усе рясно.

Мої ціни умірковані.
Екзамінація крові, лабораторні до-
слідки, промінь X (екс), сироватка і
вприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS

Поверх 25-літня практика.

110 East 16 ST. N. Y.

(між 4-тою Евеєю і 5-ю (Плей)
ГОДИНИ: від 9 рано до 8 ввечір.
В неділі: від 9 рано до 3 по полудні.
ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, в-
бракці жири, болячі ноги, флебі-
тис (запалення жил), напухлі або
болячі коліна чи кісточки і рев-
матичні ноги успішно лікуюмо но-
вими європейськими методами без
операції.

Офісові години: щоденно від 2
до 6, в понеділки і четверги від
2 до 6.
ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. BENLA

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ

28 W. 89 St., New York City.

У лікаря.

— ...а щодо серця то мо-
жете бути спокійні. З таким
серцем можете пережити і 70
літ...

— Та я саме тамтого міс-
ця скінчив 70 літ, пане докто-
ре.

— Ну, бачите — а не ка-
зав я?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ роботи у фармера при
заряді дому. Голоситися або пишіть
до:
MARIE BERNSTEIN,
83 East 2nd St., New York City.

З причини другого інтересу про-
дам дешево ГРОСЕНКО І ДЕЛІКА-
ТЕСЕН. Бізнес добре вироблений від
п'ятидесяти літ. Штор корнеровий, не-
має компетитів. Всі прибори першої
класи і Frigidaire. Голоситися на
адресу
ШТОРУ,
336 Avenue A., Bayonne, N. J.

НЮАРК І ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

В О Р О Н А

УКРАЇНСЬКИЙ КРАВЕЦЬ,
щире убрання, чистий, прасує, на-
правляє і переробляє.

Запам'ятайте адресу: 73-
116 — 19th AVE., IRVINGTON, N. J.
Between 20th & 21st St.

ПРОДАМ ДЕШЕВО 86-АКРОВУ
ФАРМУ.

Мушу продати з причини неперо-
дичності між сільниками. З тих 86
акрів є половина доброго лісу і
пасовища, а друга половина орна і
дуже урочайна земля. Дім на 7 кім-
нат, пивниця, дві барни, шопа, кур-
ник на 500 курей. Фарма 5 миль від
Саратога Спрінг, там миль від фар-
ми є церква, школа, всілякі склади.
Ця фарма добра тверда дорога. Го-
лоситися від 7 до 10 год. ввечір.
до:
МИХАЙЛА ЛЕМСКОГО,
Apt. 37,
627 East 11th St., New York City.

ПОШУКУЮ ЮЛІ НІМЦІВ

з села Борина, повіт Турка над
Стриєм, Галичина. 2 роки тому пе-
ребувала в Нью Йорку на 5-тій вулиці.
Дорота Сусідо, напишіть до мене,
де ви живете, бо я маю для вас лист
з нашого рідного села, який маю вам
дурочити.
71-3

ANNA HYROWICZ,
920 Scott Avenue, Jeannette, Pa.

УКРАЇНЦІ, УВАГА!

Маю чудово мальовані олійні ре-
лази, приписую сто. Патріотичні, ре-
лігійні, рідні величчя. Ціна при-
ступна. Бислаю на окар. Плацани-
ці, хоругви, прапори, ленти, відзна-
ки і т. д. що потрібно для церков
і товариств. Всіке мальовання: сцени
і церкви, виключно шкоро, содано і
дешеве на легкі сплати.

Котра громада бажала мати ви-
ставу своїх образів (доход на пово-
нину), згодити написати, а я вишлю
сейчас потрібні інформації.
61-3

Артист Д. ЗАХАРЧУК,
P. O. Box 25, Northampton, Pa.

НАША ПАТЕНТОВАНА

МАСТЬ

лікує скалечення, попечення, потов-
чення, струпи на голові, лицеві, "ро-
жу", згання пухлини і добра теж на
ослаблених ногах. По кілька разів
ужити нашої мазі, масти біль перестав
в короткій часі. Ціна не велика. Ма-
лий срібок 60 центів, більший \$1.00.
Замовлення присилайте на адре-
су:
32-

ЮРКО САГАН,
BOX 13, YORKLYN, DEL.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦАХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2568.

СВІТ ДО СВОГО!

Замовляйте український погребний
картинний портрет Либів і Картерів
Н. Дж.

SAMUEL P. KANAL,
43 STATE ST. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.

Телефон: P. A. 4-4646
Чесна обслуга — Уважливі ціни

Самокритика.

— Коли я зроблю якусь
дурницю, все маю доволі від-
ваги признатися до того, а
навіть я настільки мудрий,
щоб першому сміятися...

— Гм, то ви мусите мати
дуже веселе життя!

У кінотеатрі біля якоїсь па-
ні сидить хлопчисько та раз-
ураз потягає голосно носом і
втирається рукавом. Паню не
дєнерує, вкінці не може стер-
піти й каже:

— Хлопче, чи ти не маєш
хусточки від носа?

Хлопець перешукує кишені,
знаходить усе інше, лише не
хусточку.

— Ні, прощу пані, — відпо-
відає — хусточки я не маю, та
хай пані роблять так як я!

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(129)

„Лишиться тут!” — Тарзан

приказав Джерієві й лейді
Бет. „Я подивлюся, що стало-
ся. Най сторожа лишиться з
вами!” Заки вони могли щось
сказати, він уже пропав у лі-
сі, в напрямі, звідки доходили
щораз сильніші крики банди-
тів.

На краю ліса Тарзан задер-
жався, бо побачив причину
всього галасу. Перед собою
побачив він Томія й Арбелю,
як бігли до нього, наскільки
їх стати сил. За ними гналася
громадка чорних, на чолі ко-
трих стояв Назір.

Як утікані в розлуці добіг-
ли до краю ліса, Тарзан їх
приняв, на їх немале здиву-
вання. Здусивши їх окрики
радістю скорим рухом рух,
Тарзан скоренько підняв їх на
дерево та приказав: „Оста-
вайтесь тут, поки я не верну-
ся! Бандити ще мене не бачи-
ли”.

Потім він пігвав як вітер на-
зад до місця, де лишив своїх
приятелів і сторожу. За посе-
редництвом лейді Бет він при-
казав жовнірам: „Сторожа
варварів уже нападає на нас!
Тепер ви будете могли пока-
затися під моїм проводом!
Наперед марш!”